

## Zorgenbrief

Aruba, 17 juni 2026

Aan de minister van Onderwijs en Sport, belast met het ministerie van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport;  
mw. mr. G.L. Croes  
Henny Eman Boulevard #76  
Oranjestad, Aruba

*Betreft: Zorgenbrief inzake de wijze van bekendmaking van examenuitslagen in het voortgezet onderwijs*

Geachte minister Croes,

Met deze brief wil ik mijn zorgen met u delen over het volgende.

### **Aanleiding**

In het kader van mijn werkzaamheden als Ombudsman en Kinderombudsman heb ik signalen ontvangen vanuit de samenleving met betrekking tot de wijze waarop examenuitslagen binnen het voortgezet onderwijs op Aruba openbaar worden gemaakt.

Binnen het voortgezet onderwijs op Aruba bestaat de praktijk dat op bepaalde scholen de examenuitslagen van kandidaten, van zowel geslaagden als niet-geslaagden, op uiteenlopende wijzen publiekelijk worden bekendgemaakt. Zo wordt jaarlijks, rond de bekendmaking van examenuitslagen, op uiteenlopende en vaak creatieve wijze invulling gegeven aan deze praktijk. Deze vormen van publieke bekendmaking krijgen een steeds nadrukkelijker karakter, waarbij niet alleen de geslaagde leerlingen centraal staan, maar ook een breed publiek, waaronder ook de media actief deelnemen aan dit moment, zowel fysiek als via sociale media.

Tegelijkertijd bereikt het Bureau Ombudsman signalen van betrokkenen die negatieve gevolgen ondervinden van deze praktijk, in het bijzonder kandidaten die niet zijn geslaagd of die in onzekerheid verkeren over hun uitslag.

### **Zorgen**

Hoewel deze praktijk diep geworteld is in de Arubaanse samenleving en een belangrijke bijdrage levert aan het collectief erkennen en vieren van onderwijsprestaties, is in toenemende mate gebleken dat de wijze waarop deze bekendmakingen plaatsvinden vragen oproept vanuit een kinderrechtenperspectief. Deze signalen geven aanleiding tot ernstige zorgen vanuit het perspectief van kinderrechten en met name de privacybescherming, waardigheid, het psychosociaal welzijn van leerlingen en de behoorlijkheidsnormen.

### **Het IVRK en kinderrechten**

Een aanzienlijk deel van de betrokken leerlingen is minderjarig. In dit verband dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met de bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK).

Artikel 3, eerste lid, bepaalt dat bij alle maatregelen betreffende kinderen het belang van het kind een eerste overweging dient te zijn. Artikel 16 waarborgt het recht van ieder kind op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer, eer en goede naam. Artikel 29 verplicht de overheid erop toe te zien dat het onderwijs gericht is op de ontplooiing van het kind en op eerbied voor diens menselijke waardigheid.

In het kader hiervan bericht ik u dat publieke vormen van uitslagbekendmaking waarbij niet-geslaagde leerlingen herkenbaar worden, moeilijk verenigbaar zijn met de artikelen 3, 16 en 29 van het IVRK. Dergelijke praktijken doen onvoldoende recht aan het belang van het kind, met name zijn recht op privacy en menselijke waardigheid.

Culturele tradities mogen niet ten koste gaan van de privacy, waardigheid en het welzijn van kinderen. Ik acht heroverweging van de huidige praktijk noodzakelijk, redenen hiervoor als volgt. Uit de ontvangen signalen blijkt dat publieke uitslagbekendmakingen kunnen leiden tot beschaming, stigmatisering en emotionele belasting voor zowel niet-geslaagde als geslaagde leerlingen. De rechten en belangen van het kind dienen daarom leidend te zijn.

### Recent geval

Een concreet voorbeeld dat mij bekend is geworden en dat ik persoonlijk heb meegemaakt, onderstreept de ernst van deze problematiek. In dit geval vond de bekendmaking plaats bij een honkbalveld, waarbij alle examenkandidaten plaats moesten nemen in de *dug-out*. Degene die geslaagd waren, werden één voor één opgeroepen. Zij konden uit een bakje een bal nemen en deze als een pitcher werpen. Zo werd voor een ieder zichtbaar wie geslaagd was.

Naarmate de ceremonie vorderde en het aantal beschikbare ballen afnam, werd voor het publiek steeds zichtbaarder wie reeds geslaagd was en, in toenemende mate, wie nog niet was geslaagd. Op het moment dat er geen ballen meer beschikbaar waren, werd voor iedereen in het stadion duidelijk dat de leerlingen die in de *dug-out* achterbleven, niet waren geslaagd.

Deze gang van zaken had tot gevolg dat leerlingen in het openbaar, in het bijzijn van een groot aantal toeschouwers en familieleden, werden geconfronteerd met het feit dat zij niet waren geslaagd. De emotionele impact daarvan was aanzienlijk en raakte niet alleen de betrokken leerlingen en hun directe omgeving, maar had eveneens een zware en indringende uitwerking op aanwezige toeschouwers. Naar mijn oordeel moet een dergelijke ervaring voor alle betrokkenen als ingrijpend en potentieel traumatisch worden aangemerkt.

Voor leerlingen die zich in onzekerheid bevinden over hun uitslag, versterken dergelijke publieke en zichtbare vormen van bekendmaking bovendien gevoelens van angst en kwetsbaarheid. De wijze waarop de uitslag wordt meegedeeld, kan ertoe leiden dat zij niet in een beschermde en persoonlijke omgeving kennisnemen van een ingrijpende uitkomst.

Ondanks de goede bedoelingen die aan deze praktijken ten grondslag liggen, ben ik van oordeel dat de belangen van leerlingen die niet zijn geslaagd daarbij onvoldoende worden meegewogen. Het gevolg is dat deze leerlingen, soms in het bijzijn van grote groepen ouders, familieleden, medeleerlingen en andere aanwezigen, herkenbaar worden gemaakt als niet-geslaagd. Ik acht een dergelijke handelwijze niet verenigbaar met de vereiste zorgvuldigheid, respectvolle bejegening en bescherming van de menselijke waardigheid die onderwijsinstellingen jegens minderjarige leerlingen in acht behoren te nemen.

Juist waar het gaat om kinderen dient terughoudendheid het uitgangspunt te zijn. Het Arubaanse rechtskader, de beginselen van behoorlijk bestuur en de internationale verplichtingen voortvloeiend uit het IVRK brengen met zich mee dat scholen de privacy, waardigheid en belangen van leerlingen actief dienen te beschermen. Dat geldt in het bijzonder bij de bekendmaking van examenresultaten, die voor de betrokken leerlingen verstrekende persoonlijke en emotionele gevolgen kunnen hebben. Die verplichtingen brengen mee dat bij procedures die kinderen raken, hun belangen, privacy en waardigheid centraal dienen te staan.

Naar mijn oordeel behoort het uitgangspunt te zijn dat alle examenresultaten eerst persoonlijk en vertrouwelijk aan de betrokken leerling worden meegedeeld. Pas nadat de leerling van zijn of haar uitslag kennis heeft genomen en voldoende gelegenheid heeft gehad deze te verwerken, kan worden gezien of en op welke wijze een verdere bekendmaking passend is. Deze benadering biedt een betere waarborg voor de privacy, waardigheid en belangen van het kind.

Wel acht ik het in dit verband van belang te benadrukken dat er binnen Aruba ook scholen zijn die de bekendmaking van examenuitslagen op zorgvuldige en kindgerichte wijze vormgeven. Ik ben bekend met en spreek mijn waardering uit voor onderwijsinstellingen die ervoor kiezen om examenuitslagen voorafgaand aan eventuele publieke vieringen individueel en in een vertrouwelijke setting met de leerling en diens ouders of wettelijke vertegenwoordigers te delen, bijvoorbeeld telefonisch of in een persoonlijk gesprek.

Deze werkwijze getuigt ervan dat deze scholen zich bewust zijn van de mogelijke impact van publieke bekendmakingen en dat zij handelen in overeenstemming met het belang van het kind. Door leerlingen eerst in privacy en rust op de hoogte te stellen van hun uitslag, wordt voorkomen dat zij in een kwetsbare positie publiekelijk worden blootgesteld. Dit draagt bij aan de bescherming van hun waardigheid, privacy en psychosociaal welzijn.

Ik beschouw deze benadering als een goede praktijk die navolging verdient en die als uitgangspunt kan dienen bij de verdere ontwikkeling van beleid op dit terrein.

### **Behoorlijkheidsnormen**

De geschetste praktijk raakt naar mijn oordeel meerdere behoorlijkheidsnormen, waaronder het respect voor de persoonlijke levenssfeer, de vereiste zorgvuldigheid, evenredigheid en fair play.

Hoewel het belang van het vieren van examensuccessen wordt onderkend, mag dit niet tot gevolg hebben dat leerlingen die niet zijn geslaagd direct of indirect publiekelijk identificeerbaar worden. Van scholen mag worden verwacht dat zij bij de bekendmaking van examenresultaten bijzondere zorgvuldigheid betrachten en oog hebben voor de positie van leerlingen die zich op dat moment in een kwetsbare situatie bevinden.

Tegen deze achtergrond acht ik het noodzakelijk dat deze praktijk wordt heroverwogen en dat duidelijke kaders worden ontwikkeld die waarborgen dat examenresultaten worden bekendgemaakt met volledige eerbiediging van de privacy en menselijke waardigheid van betrokkenen.

### **Aanbevelingen**

In het kader van goed bestuur, bevordering van behoorlijk overheidshandelen en eerbiediging van de rechten van kind en jeugd in het onderwijs acht ik het aangewezen dat de huidige praktijk wordt heroverwogen.

In dat licht doe ik u de volgende aanbevelingen:

1. **Ontwikkel** een uniform beleidskader voor de bekendmaking van examenuitslagen, waarbij het belang van het kind, het recht op privacy, de menselijke waardigheid en het welzijn van het kind centraal staan.
2. **Waarborg** dat examenuitslagen eerst individueel en vertrouwelijk worden meegedeeld aan de betrokken leerling en diens ouders of wettelijke vertegenwoordigers, alvorens een eventuele publieke viering of bekendmaking plaatsvindt.
3. **Voorkom** dat leerlingen direct of indirect herkenbaar worden als niet geslaagd, door zeer terughoudend om te gaan met de publicatie van namen en persoonsgegevens.
4. **Zorg** ervoor dat deelname aan publieke bekendmakingen en vieringen vrijwillig is, en dat leerlingen en ouders vooraf helder en volledig worden geïnformeerd over de wijze van bekendmaking, inclusief de keuzemogelijkheden.



5. **Ontwikkel**, in samenwerking met schoolbesturen en de Inspectie van het Onderwijs, een praktisch protocol en toezichtsmechanisme, en bevorder tegelijkertijd binnen onderwijsinstellingen bewustwording omtrent privacybescherming, kinderrechten en de psychosociale impact van publieke bekendmakingen.

### **Slotopmerking**

Het vieren van examensuccessen mag niet ten koste gaan van de rechten en waardigheid van leerlingen. Een praktijk die kan leiden tot uitsluiting, beschaming of emotionele schade is niet in het belang van het kind. Bij de bekendmaking van examenresultaten dienen de rechten en belangen van het kind daarom de norm te zijn.

Met vriendelijke groet,  
de Ombudsman

mr. Jurima Bryson

*C.c.: De Staten van Aruba  
De Dienst Inspectie van het Onderwijs  
Alle schoolbesturen  
Alle (middelbare) scholen*